

het, kikérte a könyvtár engedélyét arra, hogy a fénynyomatokat magyar szöveggel ellátva is kiadhassa. Így jött létre jelen publikáció. Fogadja érte a nagylelkű közrebocsátó hálánkat és elismerésünket.

V.

Gyalui Farkas. *A könyvtári tudományok célja és feladata Magyarországon.* Kolozsvár. 1903. 8-r. 25 oldal.

E kis füzet élvezetes modorban megírt elmefuttatást tartalmaz a könyvtári ügy jelenlegi állásáról külföldön és hazánkban. Célja tulajdonképen nem más, mint igazolása annak, miért kellett a kolozsvári tudomány egyetemen a könyvtári ismeretek számára magántanári állást szervezni. Azonban — úgy hiszszük — a buzgó szerző kissé túl megy a célon, a mikor rámutatva a könyvtári ügyekben s ismeretekben való elmaradottságunkra, azzal véli a bajokat orvosolhatóknak, hogy követeli a könyvtári tudományokból rendes egyetemi tanszék szervezését. Mert Gyalui úr szerint, nálunk semmi sem hiányzik annyira, mint könyvtárak kezeléséhez értő szakember. »Könyv volna nálunk« — írja — »de a nyilvános könyvtárakká alkalmas könyvtárak nagy része éppen a kulturális élet góczpontjaiban, a városokban zárva van. Rendezve sincs, mert nincs rá szakember.« Alább még határozottabban formulázza kívánságát: »A magyar könyvtári tudományoknak (?) itt van tehát legnagyobb tennivalójuk; *szakerőket képezni*, útmutatást adni, kivált az ifjú nemzedéknek, hogy miként tudja átalakítani s rendezve megnyitni a már meglevő könyvtárakat.«

Szépen hangzik ez így elmondva, de sajnos, kevés értékkel bír a valóságban. A ki a mi könyvtárainkat ismeri, az tudni fogja, hogy széles e hazában alig *tíz* olyan könyvtár van, a melynek magasabb könyvtári szakképzettséggel bíró könyvtárnokokra van szüksége. Miféle gyűjtemények azok, a melyek számára tudós könyvismerőket akarna a majdan felállítandó könyvtártudományi katedra professzora képezni? Azokat az ismereteket, a melyekkel a mi 1—10 ezer kötetes vidéki könyvtáraink vezethetők, akár melyik nagyobb könyvtárunkban mint ideiglenesen beosztott amanuensis elsajátíthatja minden művelt ember, legfeljebb két hónap alatt. Könyvtárakra van nekünk szükségünk; használható, a mindennapi életnek való művekkel töltött könyvtárakra; a könyvtárnokok tömeges kiképzését hagyjuk akkorára, a mikor lesz minnek az élére állítani őket. Gyémántos gombokat ne akarjunk varrni a foltos ócska a szűrre s ne fogadjunk felügyelőt ahhoz, a házhoz a melynek még alapjait sem raktuk le.

Hogy a könyvtárak szempontjából mire van égetően szükségünk, azt egy rövidke szóval ki lehet mondani: *pénzre*. Mert mit tehet a legképzettebb könyvtárnok olyan könyvtárban, a melynek gyarapítása évtizedek óta szünetel, a melyben ritkasá-

gok, kéziratok alig akadnak, s a melynek dotációja ez idő szerint arra sem elegendő, hogy egy évtized alatt a legszükségesebb szótárak, segédkönyvek megvásárolhatók legyenek. S a mi vidéki könyvtáraink — igen kevés kivétellel — ilyenek.

Senki sem méltányolja jobban Gyulai úr jóakarátát s óhajait mint mi; s szívből kívánjuk, jöjjön el az az idő minél hamarabb, a mikor hangoztatott elvei s kívánságai aktuálisak lesznek. Csakhogy attól félünk addig nagyon sok víz fog lefolyni, a Dunán

Fuchs Zsigmond. *A színes festékek a nyomdászatban. Keверésük és használatuk módja.* Budapest, 1903. Pallas részvénytársaság nyomdája. 8° 100, 18 l. Ára?

Annak, a ki az újabb tipográfiai mozgalmakat csak némi-
leg is figyelemmel kíséri, okvetlenül szemébe ötlött az a gyors fellendülés, mely a színes nyomás terén észlelhető. A nagyközönségnek szánt népszerű munkákról nem is szólva — a hol a színnyomat már-már egyik legfőbb díszítő-eszközzé nőtte ki magát, — lassan-lassan, technikai tökéletesedése fokához mérten a kényesebb izlésű bibliofil kiadványokba is befészkelte magát s talán nincs messze az idő, melyben a könyvnyomtatás egész vonalán vezérszerepre fog jutni. E fellendüléshez azonban nemcsak a technika tökéletesedésére van szükség, hanem — talán ép oly, vagy még nagyobb mértékben — a gépmesterek ügyessége, szakértelme- s műizlésére is; oly tényezők, melyekkel nyomdáink nagy részében csak elvétve találkozunk. Pedig, hogy mennyit jelent e tekintetben a gépmester személyisége, arról bárki könnyen meggyőződhetik, ha egy-egy idegenből kölcsönzött vagy — a mi már ritkább — oda kiküldött klisé külföldi és hazai lenyomatát egymással összeveti. A legtöbb esetben csodálkozva vesszük észre, hogy a hazai lenyomat szürkén unalmas színeinek, határozatlan, félig elmosódott konturjainak mily mélytűző, élénk tónusok, mily plasztikusan kiemelkedő körvonalak felelnek meg a külföldi reprodukción. Mi más volna ennek az oka, ha nem a gépmesterek technikai járatlansága? Azért köszönet a *Fuchs Zsigmond* könyvének, melyben a szerző harmincznyolcz esztendősz nyomdász-kodás gyakorlati tapasztalatai alapján ismerteti meg szaktársait az összes idevágó tudnivalóval.

A könyv első három fejezete a színekkel, a színérvék fejlesztésével, a színek csoportosításával s a színharmoniaiával foglalkozik; nem elvont, tudományos alapon, a mire ez alkalommal úgy sincsen szükség, hanem közérthető, egyszerű előadásban adva azt, a mi a nyomdászt első sorban érdekelheti. Különösen kiemelendő a színharmoniaról szóló rész, melyben — a többi közt egy rendkívül érdekes táblázatban állítja össze, a *Wall Paper News* nyomán, az egyes színekkel ellentétes és harmonizáló főbb árnyalatokat.

Ezután hat szakaszban a festékek tulajdonságaival, kémiaiá-
j-